

**ИНСПЕКТОР-ПРОСВЈЕТНИ САВЈЕТНИК
ЗА ПРЕДШКОЛСКО ВАСПИТАЊЕ**

мр ДАНИЦА МОЈИЋ

**ИЗВЈЕШТАЈ И АНАЛИЗА ГРУПНОГ САВЈЕТОДАВНОГ РАДА
ЗА ВАСПИТАЧЕ, СТРУЧНЕ САРАДНИКЕ И ДИРЕКТОРЕ ПРЕДШКОЛСКИХ УСТАНОВА
(ПК БИЈЕЉИНА)**

Август 2022. године

Увод

У складу са Годишњим програмом рада инспектора - просвјетног савјетника за предшколско васпитање и Годишњим програмом рада Републичког педагошког завода за 2022. годину, реализован је групни савјетодавно - инструктивни рад са васпитачима, стручним сарадницима и директорима јавних и приватних предшколских установа, у виду једнодневних савјетовања. Савјетовања су одржана током седам радних дана, од 22. до 31. августа 2022. године, за пет група васпитача, једну групу стручних сарадника и једну групу директора, из 47 предшколских установа регија: Бијељина, Бирач, Сарајевско - романијска, Источна Херцеговина и дио Добојске регије.

Савјетовање је реализовано у сљедећим мјестима: Сребреница, Фоча, Требиње, Источно Сарајево, Дервента, Угљевик и Бијељина. Циљне групе савјетовања били су васпитачи (50 % од укупног броја свих запослених васпитача), сви стручни сарадници (27) и сви директори предшколских установа (55). На основу података о броју предшколских установа и броју васпитача, стручних сарадника и директора, сачињен је план Савјетовања. Напомињемо да је број учесника био условљен чињеницом да предшколске установе у другој половини августа раде, па је одређени број васпитача у вријеме савјетовања био на послу, са дјецом у васпитним групама, а један број васпитача је на годишњим одморима. Из тог разлога је планирано да Савјетовању присуствује 50% васпитача.

Од укупног броја предшколских установа које покрива ПК Бијељина (55), Савјетовањима се одазвало 47 предшколских установа (85,45 %), од чега су 24 јавне, 20 приватних предшколских установа, једна при Центру за социјални рад у Рудом, једна при црквеној општини Требиње, једна установа при фабрици «Алумина» у Каракају.

Планирано је да Савјетовању присуствује 190 васпитача, али је непосредно прије Савјетовања било молби од стране директора предшколских установа да присуствују сви васпитачи који су у могућности (неки су дошли са годишњег одмора), како би чули новине у вођењу педагошке документације и били упознати са реформисаним Програмом предшколског васпитања и образовања. Савјетовањима је, на пет локација, присуствовало 238 васпитача (125,26%). Од планираних 27 стручних сарадника, Савјетовању је присуствовало њих 21 (77,78 %), а од планираних 55 директора Савјетовању у Бијељини је присуствовало њих 27 (49,10%).

Табела 1 – Подаци о броју присутних васпитача

	вријеме одржавања	вртић домаћин, локација	учесници Савјетовања-позвани вртићи	број васпитача		
				планирано	присутно	%
1.	22.08.2022. (понедељак) у 10.00	ЈУ Дјечији вртић „Полетарац“ СРЕБРЕНИЦА (одржано у вртићу)	<ul style="list-style-type: none">Јавне предшколске установе: Зворник, Милићи, Сребреница, Братунац, Шековићи, Власеница.Дјечији вртић „Невен“ (фабрика „Алумина“)	40	42	105,00 %
2.	24.08.2021. (сриједа) у 10.00	ЈУ за предшколско васпитање и образовање дјеце Дјечији вртић „Чика Јова Змај“ ФОЧА (одржано у вртићу)	<ul style="list-style-type: none">Јавне предшколске установе: Фоча, Источно Ново Сарајево, Пале, Соколац, Вишеград, Рогатица и Чајниче.Приватне предшколске установе: Источно Ново Сарајево, Источна Илиџа, Пале, Рогатица.	40	60	150,00 %

3.	25.08.2021. (четвртак) у 10.00	Јавна предшколска установа за предшколско васпитање и образовање дјеце „Наша радост“ ТРЕБИЊЕ (одржано у хотелу „Централ парк“)	<ul style="list-style-type: none"> Јавне предшколске установе: Требиње, Љубиње, Берковићи, Билећа, Гацко и Невесиње. Приватна предшколска установа Клуб за дјецу „Света Евгенија царица Милица“, Требиње. 	40	43	107,50 %
4.	29.08.2021. (понедјељак)у 10.00	Јавна предшколска установа „Трол“ ДЕРВЕНТА (одржано у Центру за културу Дервента)	<ul style="list-style-type: none"> Јавне предшколске установе: Дервента, Модрича, Шамац. Приватна предшколска установа Клуб за дјецу „Бамби“, Дервента. 	30	31	103,33 %
5.	30.08.2021. (уторак) у 10.00	Дјечији вртић „Душко Радовић“ УГЉЕВИК (одржано у хотелу „Атлас“)	<ul style="list-style-type: none"> Јавне предшколске установе: Бијељина, Угљевик, Лопаре. Приватне предшколске установе: Бијељина, Угљевик. 	40	62	155,00 %
55 предшколских установа				190	238	125,26 %

Напомена: Услед великог интересовања васпитача, као и због повећања броја предшколских установа, за слjedeће Савјетовање би било потребно формирати још једну или двије групе васпитача.

Напомињемо да је на свим локацијама, од стране предшколских установа – домаћина Савјетовања, било обезбијеђено послужење /кафа, вода, сок, ручак).

Табела 2 – Подаци о броју присутних стручних сарадника

	вријеме одржавања	вртић домаћин, локација	учесници Савјетовања-позвани вртићи	број стручних сарадника		
				планирано	присутно	%
	26.08.2022. у 11.00	Предшколска установа дјечији вртић „Патријарх Павле“ Источно Ново Сарајево (одржано у ресторану „Кула“)	Стручни сарадници свих јавних и приватних предшколских установа које обухвата ПК Бијељина	27	21	77,78%

Напомена: Неколико стручних сарадника је присуствовало Савјетовањима за васпитаче (педагози из Дервенте, Источног Сарајева и Сребренице).

Табела 3 – Подаци о броју присутних директора

	вријеме одржавања	вртић домаћин, локација	учесници Савјетовања-позвани вртићи	број директора		
				планирано	присутно	%
	31.08.2022. у 11.00	ЈУ Дјечији вртић „Чика Јова Змај“ Бијељина	Директори свих јавних и приватних предшколских установа које обухвата ПК	55	27	49,10 %

			Бијељина (одржано у сали вртића)			
--	--	--	----------------------------------	--	--	--

Напомена: Поједини директори су присуствовали савјетовањима за васпитаче (Фоча, Невесиње, Дервента, Сребреница, Братунац, директори приватних предшколских установа из Источног Сарајева). Исто тако, поједини су били присутни на два савјетовања - за васпитаче и за директоре.

Групни савјетодавно инструктивни рад реализован је према унапријед утврђеном програму:

Програм савјетовања:

1. Приказ резултата испитивања ставова васпитача и стручних сарадника о Програму предшколског васпитања и образовања.
2. Реформисани Програм предшколског васпитања и образовања, вођење педагошке документације (Радна књига за предшколске установе, Матична књига итд.)
3. Представљање резултата истраживања „Утицај COVID – 19 пандемије на васпитно – образовни процес у Републици Српској);
4. Професионалне компетенције васпитно - образовних радника (Комуникација у предшколској установи, Афективна везаност, Родитељска очекивања)
5. Примјери добре праксе (предшколске установе – домаћини Савјетовања, добитници Светосавске награде за 2020/21. годину)
6. Остала питања.

Циљ и задаци Савјетовања:

1. Међусобна подршка и охрабрење пред почетак нове радне године 2022/23.
2. Представљање резултата испитивања ставова васпитача и стручних сарадника о Програму предшколског васпитања и образовања.
3. Упознавање учесника са новим Програмом предшколског васпитања и образовања и са новим обрасцима педагошке документације.
4. Упознати васпитаче, стручне сараднике и директоре са резултатима истраживања о утицају COVID -19 пандемије на васпитно – образовни процес у Републици Српској (за подзорке васпитача и стручних сарадника).
5. Унапређивање професионалних компетенција васпитача, стручних сарадника и директора (теме које су инспекторима - просвјетним савјетницима представљене на семинару на Јахорини).
6. Представљање примјера добре праксе (васпитно – образовни рад предшколских установа – домаћина Савјетовања, добитници Светосавске награде за 2020/21. годину).
7. Разговор о питањима која су делегирани васпитачи, стручни сарадници и директори, а у вези су са васпитно – образовним радом у јавним и приватним предшколским установама у Републици Српској.

Реализација Савјетовања

На самом почетку Савјетовања су се сви учесници Савјетовања представили и рекли са каквим очекивањима и емоцијама су дошли на Савјетовање. Нека од очекивања и емоција: да се упознају са новим Програмом и новом педагошком документацијом, радозналост, страх, ишчекивање, упознавање са новом Радном књигом за стручне сараднике, радост због сусрета са колегама и размјене искустава, трема, несигурност јер им је то прво савјетовање и семинар и сл.

Инспектор – просвјетни савјетник је васпитачима, стручним сарадницима и директорима послала јасну поруку да им она лично и Републички педагошки завод стоје на располагању у вези са свим питањима која се тичу реализације Програма предшколског васпитања и образовања, како би им били истинска подршка и охрабрили их да питају, унапређују своје компетенције и заједничким снагама раде на даљем развоју система предшколског васпитања и образовања.

Учеснике Савјетовања смо упознали са резултатима испитивања ставова васпитача и стручних сарадника о Програму предшколског васпитања и образовања. Наглашено је да су поменути резултати значајно помогли Стручном тиму за реформу предшколског васпитања и образовања приликом редифинисања исхода учења и иновирања Програма предшколског васпитања и образовања.

Након тога, инспектор – просвјетни савјетник је представила нови Програм предшколског васпитања и образовања. Нови Програм има пет аспеката развоја, поједностављене исходе учења, иновирани потенцијалне активности у оквиру сваког поља исхода учења. У новом Програму су обухваћене све важне теме које се тичу рада са дјецом предшколског узраста. У оквиру ове теме, представљена је нова педагошку документацију, односно нови обрасци Радне књиге за предшколске установе, Радне књиге за стручне сараднике, Матичне књиге, Лјетописа, Радне књиге за дјецу у години пред полазак у школу. Наглашено је да ће за ову радну годину, образац Књиге за праћење учења и развоја дјетета остаје исти.

Васпитачи, стручни сарадници и директори су упознати и са резултатима истраживања о утицају пандемије COVID -19 на васпитно – образовни процес у Републици Српској (за подзорке васпитача и стручних сарадника), са нагласком на закључак да пандемија није утицала на ментално здравље запослених у предшколским установама, те да је ниво сагорјевања на послу на врло ниском нивоу.

Један дио савјетовања био је посвећен разговору о унапређивању професионалних компетенција васпитача, стручних сарадника и директора и обухваћене су следеће теме: Родитељска очекивања, Комуникација у предшколској установи, Афективна везаност. О рефлексiji и саморефлексiji је било говора у оквиру упознавања са Радним књигама за предшколске установе, у којима је значајно унапријеђен дио који се односи на евалуацију (осврт на игре и активности које дјеца бирају, осврт васпитача на методе, облике рада, исходе учења које бира, заинтересованост дјече за игре и активности које им је васпитач понудио и сл).

На свим локацијама на којима је Савјетовање реализовано, у складу са ранијим договором, предшколске установе – домаћини су, кроз десетоминутне презентације, представили примјере добре праксе, односно рад својих предшколских установа у протеклој радној години. Исто тако, инспектор – просвјетни савјетник је представила добитнике Светосавке награде, као и других награда и признања која су васпитачи и стручни сарадници добили у протеклом периоду.

Примјере добре праксе су представили:

1. ЈУ Дјечији вртић „Полетарац“, Сребреница
2. ЈУ за предшколско васпитање и образовање дјече Дјечији вртић „Чика Јова Змај“, Фоча
3. Јавна предшколска установа за предшколско васпитање и образовање дјече „Наша радост“, Требиње
4. Јавна предшколска установа „Трол“, Дервента
5. Дјечији вртић „Душко Радовић“, Угљевик
6. Предшколска установа дјечији вртић „Патријарх Павле“, Источно Ново Сарајево
7. ЈУ Дјечији вртић „Чика Јова Змај“, Бијељина
8. Васпитачица Нада Божић, ЈУ Дјечији вртић „Чика Јова Змај“, Бијељина – добитница Светосавске награде за 2020/21.

На сваком Савјетовању смо имали предвиђено вријеме за сугестије и питања учесника Савјетовања:

- Сви присутни су истакли да су највише заинтересовани за нови Програм предшколског васпитања и образовања, као и за нову педагошку документацију. Истакли су проблем који ће имати у септембру мјесецу, јер нова педагошка документација још увијек није одштампана. Договорили смо да васпитачи и стручни сарадници у свескама записују прозивник, планове и реализоване активности, а чим педагошка документација стигне у предшколске установе, ретроактивно ће преписати из свесака оно што су биљежили. Исто тако, васпитачи су питали да ли ће нови Програм моћи да добију и у штампаној форми. Потврдно смо им одговорили, јер су Министарство просвјете и културе и Завод за уџбенике и наставна средства договорили да ће Програм бити штампан, чим се заврши сва законска процедура у вези са Правилником о педагошкој документацији у предшколским установама.

- Васпитаче је, као и прошле године, нарочито интересовало до које границе треба да иду у описмењавању дјече. Усагласили смо се да у вртићима нагласак треба ставити на развијање фине моторике код дјече и, кроз различите графомоторичке активности, дјечију руку припремити за писање слова (маказе, штисаљке, гужвање папира, моделовање и сл). Наравно, дјечију заинтересованост за слова треба поштовати кроз: коришћење словарице, говорне игре, препознавање слова, писање свог имена на полеђини цртежа, писање елемената слова -линије, кружићи и сл. Нарочиту пажњу треба обратити на развијање пинцет – хвата код дјече, који је значајан и за касније правилно држање оловке.
- Васпитачи су истакли проблем прекобројних група, рад са дјецом са сметњама у развоју, а поједини васпитачи и стручни сарадници су нагласили да су у предшколским установама потенцијално даровита и талентована дјеца непрепозната и да је потребно више пажње посветити унапређењу рад са таквом дјецом.
- Васпитачи, стручни сарадници и директори су истакли да су овакви сусрети драгоцјени и да бисмо чешће требали да организујемо Савјетовања, обуке, семинаре. Нагласили су да, након Савјетовања, немају страх како ће примјењивати нови Програм и водити нову педагошку документацију. Посебно су истакли да је важно то што су стручни сарадници напоскон добили своје Радне књиге, као и чињеницу да, умјесто пет евалуација, васпитачи од сада треба да раде само три евалуације у Радним књигама.
- Инспектор – проsvјетни савјетник је стручним сарадницима препоручила да раде више на зближавању са васпитачима, јер су у пракси често васпитачи и стручни сарадници „супротстављене стране“, а то никако не би смјели бити. Важно је да у први план буде истакнута подршка, помоћ, савјет коју стручни сарадници треба да пружају васпитачима, а све са циљем унапређења васпитно – образовног процеса и подршке дјечијем расту и развоју.
- Посебне похвале за Савјетовање су стигле од нових директора, који су у протеклих неколико мјесеци ступили на дужност. Истакли су да им је Савјетовање помогло да стекну мало јаснији увид у предшколско васпитање и образовање и да им је веома значајно да имају коме да се обрате за сва питања и недоумице. Нарочито корисним Савјетовање сматрају директори који нису васпитно – образовни радници, већ су економисти и правници.

На самом крају сваког Савјетовања рађена је рефлексивна, односно разговарано је о испуњености очекивања. Коментари су изузетно позитивни, атмосфера је била изузетно пријатна, а посебно важним сматрамо што су се учесници Савјетовања упознали међусобно, а неки од њих су договорили будућу сарадњу.

Закључак инспектора - проsvјетног савјетника је да је Савјетовање испунило свој циљ. Одзив је био изузетан, изнад свих очекивања. Васпитачи и стручни сарадници су се похвално изразили о новом Програму, разумјели су и прихватили измјене и ослободили се страха да ће свој рад морати из темеља мијењати. Истакли су да је све што је било добро у досадашњем Програму задржано, а да је оно што је требало мијењати побољшано/унапријеђено. Савјетовање, као и сваки семинар, обука, посјета вртићу, прилика је да васпитачима, стручним сарадницима и директорима предшколских установа (јавних и приватних) пошаљемо поруку да им је Републички педагошки завод подршка, вјетар у леђа и адреса на којој увијек могу да пронађу адекватан одговор за сва питања која се тичу васпитно - образовног рада са дјецом предшколског узраста, партнерства са породицом и заједницом, али и цјелокупног рада предшколских установа, директора, стручних сарадника и васпитача.

Даница Мојић,
инспектор-просвјетни савјетник за предшколско васпитање

